

EKSPERIMENTALNI KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA PRAKTIČNE VJEŠTINE ZA OSNOVNE ŠKOLE

A. Svrha i opis predmeta

Nastavnim predmetom Praktične vještine nastavlja se razvoj kompetencija čija se osnova stvara u predškolskom odgoju i obrazovanju, čime se, posebice u početnim razredima, značajno poboljšava prijelaz učenika iz sustava predškolskog u sustav primarnog odgoja i obrazovanja. Glavna je svrha ovoga nastavnog predmeta poboljšanje psihomotoričkog razvoja djece kroz iskustveno učenje u konkretnim situacijama uz razvijanje niza životnih vještina potrebnih za uspješno funkcioniranje u brojnim okružjima. Važan je cilj nastavnog predmeta Praktične vještine stjecanje potrebnih vještina vezanih uz cjelokupni proces osmišljavanja i izrade tvorevina. Taj se proces odvija kroz individualni rad i suradnju tijekom kojih su potrebna znanja i vještine za donošenje odluka o izgledu, obliku, materijalima, procesu izrade, troškovima i potrebnim resursima u stvarnim situacijama. Primjenom metode praktičnih radova naglašava se važnost kompetencija koje učenici stječu praktičnim radom, a znanja, vještine, vrijednosti i stavove usvojene kroz nastavni predmet mogu primijeniti u svakodnevnom životu i radu.

Razvijanje praktičnih vještina omogućuje kreativnost i inovativnost u dizajniranju i izradi tvorevina te sigurno korištenje, pravilno održavanje i vješto upravljanje nastalim tvorevinama. Nastavni predmet Praktične vještine razvija pozitivan stav učenika prema praktičnom radu i djelovanju te razvija osobnost svakog učenika. Suvremena shvaćanja poučavanja ističu da je, uz misaoni rad, neizostavan i praktičan rad učenika, rad u kojemu učenik stječe nova znanja i vještine te razvija pozitivne stavove prema vrijednostima rada rukama. Kompetencije stečene u nastavnom predmetu Praktične vještine omogućuju učeniku bolje razumijevanje svijeta koji ga okružuje, lakše snalaženje u novim situacijama u prirodnom i društvenom okružju te donošenje odluka za osobnu dobrobit te dobrobit zajednice i prirode. Nastavni predmet Praktične vještine pridonosi razvijanju kritičkog razmišljanja, pokretačkog djelovanja na projektu te razvijanju poduzetničkog razmišljanja i poduzetništva. Omogućuje se slobodna kreacija, dizajniranje, izbor materijala i postupaka obrade, ali i promišljanje o zadovoljavanju etičkih, zdravstvenih, sigurnosnih, ekonomskih, estetskih i ekoloških uvjeta u svakodnevnom okružju i radu. Praktičnim vještinama potrebnim za snalaženje u svakodnevnom životu sustavno se utječe na osobni razvoj učenika uz istodobno razvijanje osjetljivosti za druge i cjelokupno životno okružje.

Primjenom različitih strategija aktivnog učenja i poučavanja promiče se odgovornost i osnažuje integritet, čime učenik postaje pouzdan i dosljedan pojedinac koji poštuje sebe i druge. Time se potiče i osigurava cjelovit razvoj i dobrobit učenika uvažavajući jedinstvenost svake osobe. Pružanjem veće autonomije učiteljima pri planiranju sadržaja, metoda i oblika rada učenje i poučavanje usklađeno je s učenikovim interesima te postaje zanimljivije i motivirajuće. Sustavno se stvaraju veze između stečenih spoznaja, vlastitog iskustva i praktične primjene u svakodnevnom životu. Učenjem s drugima i od drugih u različitim okružjima te suradnjom škole s roditeljima, lokalnom i širom zajednicom te civilnim društvom učenika se usmjerava na suradnju i otvorenost prema zajednici.

Nastavni predmet Praktične vještine uči se i poučava u prvim četirima razredima osnovne škole. Satnica nastavnog predmeta iznosi 35 sati godišnje. U daljnjem tekstu nastavni predmet Praktične vještine određuje se i kratkom oznakom PV.

B. Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja

Ciljevi nastavnog predmeta Praktične vještine su:

- povezivati praktično iskustvo i vještine opće motorike, vizualne percepcije i koordinacije oko – ruka za aktivno sudjelovanje u svakodnevnim aktivnostima u osobnom okružju i zajednici
- izražavati stvaralačko mišljenje produkcijom ideja te izradom tvorevina kroz praktična, sigurna, održiva, ekološka, inovativna i funkcionalna rješenja
- koristiti se materijalima, alatima, tehnikom i tehnologijom u svakodnevnom životu na siguran i odgovoran način s ciljem prepoznavanja potreba, osmišljavanja primjerenih i inovativnih rješenja te konkretnoga doprinosa zajednici, održivom razvoju i okolišu
- razvijati kompetencije za cjeloživotno učenje, kritičko mišljenje, definiranje i rješavanje problema, socijalne i komunikacijske vještine, istraživačke vještine, suradnju i timski rad te mogućnosti primjene životnih vještina u svakodnevnom životu i različitim djelatnostima
- primijeniti znanja i vještine kako pomoći sebi i drugima te kada i kako potražiti stručnu pomoć.

C. Struktura – organizacijska područja predmetnog kurikulumu

U predmetnom kurikulumu Praktične vještine naglasak je na razvoju niza životnih vještina koje će učenici stjecati kroz iskustvo i snalaženjem u konkretnim situacijama iz njihova okružja.

Cjelovitim sagledavanjem praktičnih vještina u osnovnoškolskom obrazovanju omogućuje se razvoj učenika u odgovornoga mladog građanina koji će u budućnosti moći kritički sagledavati svoje uže i šire tehničko okružje i biti spremniji za više načina osobne uključenosti, aktivnog djelovanja i donošenja odluka.

U nastavnom predmetu Praktične vještine omogućit će se učeniku dosezanje što većeg stupnja samostalnosti, razvoja motorike i sigurnog rukovanja priborom, alatima i uređajima pri izradi tvorevina te usvajanje sustava vrijednosti djelovanja i rada u skladu s razvojnim osobitostima.

Predmetni kurikulum Praktične vještine obuhvaća domene Stvori i djeluj, Tehnika oko nas i Kvaliteta života (tablica 1.).

Domene nisu tematske cjeline, njihov redoslijed u kurikulumu ne utječe na redoslijed učenja i poučavanja, a broj definiranih odgojno-obrazovnih ishoda ne određuje njihovu važnost niti vremensku zastupljenost u odgojno-obrazovnom procesu.

Tablica 1. Oznake domena u odgojno-obrazovnim ishodima

Oznake domena i domene			
Oznaka	A	B	C
Domena	Stvori i djeluj	Tehnika oko nas	Kvaliteta života

A. Stvori i djeluj

Domena Stvori i djeluj obuhvaća praktični rad učenika na izradi tvorevina od dostupnih materijala uz korištenje različitih tehnika rada (primjerice: rezanje, spajanje, savijanje, modeliranje, oblikovanje...). Usvajanjem odgojno-obrazovnih ishoda domene Stvori i djeluj učenici razvijaju vještinu projektiranja i dizajniranja proizvoda oslanjajući se na vlastita estetska i tehnička rješenja. Jača se i potiče interes

učenika za izradu, doradu i dopunu tvorevina rukama, priborom, alatima i uređajima. Razvija se vještina odgovornog ponašanja i provedbe aktivnosti na siguran i ekološki prihvatljiv način. Osmišljavanjem i provedbom projekata te rada u parovima i u skupinama kod učenika se razvijaju poduzetničke i pregovaračke vještine potrebne za postavljene (osobne i zajedničke) ciljeve.

B. Tehnika oko nas

Domena Tehnika oko nas odnosi se na upoznavanje tehnike i tehnologije koja utječe na poboljšanje kvalitete života čovjeka, ali isto tako predstavlja opasnost za čovjeka te uzrokuje njegovu ovisnost o tehnici i tehnologiji. Učenici se upoznaju s interaktivnim odnosom tehnologije i čovjeka kao pojedinca i kao člana društva. Unutar ove domene učenici se upoznaju s priborom, alatima i uređajima kojima se koriste. Također, učenici usvajaju znanja i razvijaju vještine, stavove, samostalnost i odgovornost u kritičkom vrednovanju tehnike i tehnologije, njezine sigurnosti, korištenja, održavanja i zbrinjavanja. Učenici razvijaju vještine korištenja pribora, alata i uređaja te praktične vještine jednostavnih popravaka istih. Odgovorno i sigurno koriste se tehničkim uređajima i tehnologijom.

C. Kvaliteta života

Domena Kvaliteta života usmjerena je na razvoj osnovnih vještina brige o sebi i drugima. Učenici demonstriraju korištenje pribora, alata i uređaja za održavanje osobne higijene i higijene prostora, načine pružanja prve pomoći te načine organiziranja i provođenja svog vremena. Kroz razne igrolike aktivnosti učenici demonstriraju proces pripremanja hrane te se potiču na poštivanje kulture lijepog ponašanja u prostorima u kojima borave. Posebna pozornost posvećuje se edukaciji učenika za sudjelovanje u prometu u različitim ulogama: kao pješak, putnik u osobnom automobilu i javnome prijevoznom sredstvu te vozač bicikla, romobila ili rola. Učenici razvijaju i usavršavaju vještinu samostalnog i sigurnog kretanja u prometnoj okolini koristeći se sigurnosnom i zaštitnom opremom. Isto tako, razvija se odgovornost o vlastitoj i tuđoj sigurnosti u prometu, kao i vještine samostalnog kretanja u širem prostoru i javnom prijevozu. Unutar domene Kvaliteta života učenici se upoznaju s primjerima i mogućnostima održive potrošnje, štedljivosti i ulaganja novca. Spoznaju važnost racionalne potrošnje novca.



Slika 1. Organizacija kurikuluma nastavnog predmeta Praktične vještine

D. Odgojno-obrazovni ishodi, sadržaji i razine usvojenosti po razredima i organizacijskim područjima

Predmetni kurikulum Praktične vještine obuhvaća domene Stvori i djeluj, Tehnika oko nas i Kvaliteta života. U tekstu kurikulumu nalazi se opis razine »dobar« usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda. U tablicama su ishodi označeni kratkom oznakom nastavnog predmeta – PV. Uz oznaku predmeta dodana je oznaka OŠ za osnovnu školu, nakon čega slijedi oznaka domene, primjerice A, brojeana oznaka razreda te na kraju redni broj ishoda unutar domene.

Odgojno-obrazovni ishodi u 1. razredu osnovne škole – 35 sati

A. Stvori i djeluj		
Odgojno-obrazovni ishodi	Razrada odgojno-obrazovnih ishoda	Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
PV OŠ A.1.1. Učenik izrađuje tvorevinu prema uputama koristeći se različitim materijalima, priborom i alatom za rad.	<ul style="list-style-type: none"> – priprema radno mjesto prema uputama – koristi se priborom i alatom za rad na pravilan i siguran način – izvodi radnju prateći pokazane operacije rukovanja različitim materijalima, alatima i priborom za rad – izrađuje jednostavnu tvorevinu prema zadanim uputama – opisuje postupak izrade jednostavne tvorevine 	– izrađuje jednostavnu tvorevinu prema zadanim uputama prateći pokazane operacije rukovanja različitim materijalima, alatima i priborom za rad
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada jednostavne tvorevine – korištenje pribora i alata za rad te materijala iz okružja. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada osobnog (slikovnog) rasporeda sati, (slikovnog) plana dnevnih rutina, semafora za igrolike aktivnosti, papirate/kartonske tenisice s vezicama koje će provlačiti kroz rupice i vezati u čvor, hranilice za ptice, igračka od različitih materijala, instrumenata za sat Glazbene kulture (šuškalice, udaraljke), kartica lijepih riječi/pristojnog ponašanja i sl. – izrada štapne lutke na papiru (2D) za izvođenje dramskih prikaza ili kazališta sjena – pribor i materijal iz okružja: škare, ljepilo, različiti otpadni materijali, papir različitih dimenzija i vrsta (kolaž, krep, rebrasti i sl.) – učionička i izvanučionička nastava (okružje škole) – istraživačka i projektna nastava prema razrednom i školskom kurikulumu. <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Prirodoslovlje, Društvo i zajednica, Hrvatski jezik i Glazbena kultura.</p>		
PV OŠ A.1.2. Učenik izrađuje umjetničku	– priprema radno mjesto prema uputama	– dizajnira umjetničku tvorevinu prema

<p>tvorevinu prema ponuđenoj ideji i vlastitom dizajnu koristeći se različitim materijalima, priborom, alatima i tehnikama za rad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – koristi se priborom i alatom za rad na pravilan i siguran način – dizajnira umjetničku tvorevinu prema ponuđenoj ideji koristeći se različitim materijalima, priborom, alatima i tehnikama za rad – opisuje svoj uradak i njegovu estetsku vrijednost 	<p>ponuđenoj ideji koristeći se zadanim materijalima, priborom, alatima i tehnikama za rad</p>
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dizajn i izrada jednostavne umjetničke tvorevine – korištenje pribora i alata za rad te materijala iz okružja. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poticanje korištenja originalnih rješenja i izbjegavanje korištenja doslovnih asocijacija (šablona i stereotipova) – modeliranje slobodnih i geometrijskih oblika, brojki i slova te različitih umjetničkih tvorevina u dvjema ili trima dimenzijama (na plohi ili u prostoru) – dizajn i izrada čestitke (božićne, novogodišnje, Majčin dan i sl.) – izrada ukrasnih predmeta ponovnom uporabom (otpadna staklenka/limenka dizajnirana za uporabnu zdjelicu različitih namjena: uporabni ili ukrasni predmet) – pribor i materijal iz okružja: škare, ljepilo, papir, kolaž-papir, glina, plastelin, karton, tkanina, predmeti za ponovnu uporabu, otpadni materijal itd. – učionička i izvanučionička nastava (suradnja s umjetničkim udrugama, humanitarnim organizacijama, muzejima, galerijama, knjižnicama, umjetnicima i sl.) – istraživačka i projektna nastava prema razrednom i školskom kurikulumu. <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Prirodoslovlje, Hrvatski jezik, Matematika i Likovna kultura.</p>		
<p>PV OŠ A.1.3. Učenik primjenjuje poduzetnički pristup upravljajući izrađenim i drugim tvorevinama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – izrađuje jednostavan promidžbeni materijal u tiskanom ili digitalnom obliku za izrađene i druge tvorevine – predstavlja jednostavan promidžbeni materijal u tiskanom ili digitalnom obliku za izrađene i druge tvorevine – priprema događanje za predstavljanje tvorevina u razredu – predstavlja tvorevine uz pomoć izrađenoga promidžbenog materijala u razredu 	<ul style="list-style-type: none"> – predstavlja jednostavan promidžbeni materijal za predstavljanje izrađene tvorevine

<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada i predstavljanje jednostavnoga promidžbenog materijala za upravljanje tvorevinom – priprema događanja za predstavljanje radova. – upravljanje tvorevinom (izrada, promocija, prodaja/darivanje tvorevina). 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada plakata za promidžbu izrađenih tvorevina/rezultata svojih i/ili razrednih aktivnosti – priprema događanja za predstavljanje/prikaz tvorevina u razredu (organizacija prostora, razredni/školski pano, izrada pozivnica za događanja i sl.). – suradnja sa školskom zadrugom te s roditeljima učenika, učiteljima ostalih nastavnih predmeta i stručnim suradnicima škole (razredna izložba za roditelje, radionica, videokonferencija s projektnim partnerima) – istraživačka i projektna nastava prema razrednom i školskom kurikulumu. <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Hrvatski jezik te Informacijske i digitalne kompetencije.</p>		
<p>B. Tehnika oko nas</p>		
<p>Odgojno-obrazovni ishodi</p>	<p>Razrada odgojno-obrazovnih ishoda</p>	<p>Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda</p>
<p>PV OŠ B.1.1. Učenik razlikuje pribor, alate i uređaje u okružju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – imenuje pribor, alate i uređaje u okružju – opisuje primjenu pribora, alata i uređaja u okružju – razvrstava pribor, alate i uređaje iz okružja prema namjeni 	<ul style="list-style-type: none"> – razvrstava pribor, alate i uređaje iz okružja prema namjeni
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pribor, alati i uređaji u okružju. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – priprema pribora, alata i uređaja iz okružja u učionici te odlazak u (čajnu) kuhinju ili radionicu u školi – razvrstavanje pribora, alata i uređaja iz okružja prema namjeni (koristeći se slikovnim karticama ili digitalnim aplikacijama na kojima su prikazi pribora, alata ili uređaja te priborom i alatima iz okružja). – izrada slikovnih kartica s crtežima i nazivima pribora, alata i uređaja. <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnog ishoda nastavnog predmeta Prirodoslovlje.</p>		

<p>PV OŠ B.1.2. Učenik se koristi priborom, alatima i uređajima u okruženju na siguran način.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – koristi se priborom, alatima i uređajima u okruženju na siguran način – primjenjuje mjere opreza i zaštite pri uporabi pribora, alata i uređaja u okruženju – razlikuje moguće opasnosti uporabe pribora, alata i uređaja u okruženju 	<ul style="list-style-type: none"> – primjenjuje mjere opreza i zaštite od mogućih opasnosti tijekom korištenja pribora alata i uređaja u okruženju
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uporaba pribora, alata i uređaja u okruženju – mjere opreza i zaštite od opasnosti pri uporabi pribora, alata i uređaja iz okruženja. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – demonstriranje i korištenje pribora, alata i uređaja uz stalni nadzor (učionica, (čajna) kuhinja, školska radionica i okruženje škole) – demonstriranje korištenja pribora za izvođenje pokusa: prelijevanje tekućina iz šire posude u užu posudu, prelijevanje preko lijevka, dokapavanje (uporaba kapalice), uporaba odmjernog posuda u kuhinji (vrč za mjerenje tekućine) – naglasak je na sigurnosti učenika te učitelj nadzire rad učenika i pruža potrebnu pomoć. <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnog ishoda nastavnog predmeta Prirodoslovlje.</p>		
<p>C. Kvaliteta života</p>		
<p>Odgojno-obrazovni ishodi</p>	<p>Razrada odgojno-obrazovnih ishoda</p>	<p>Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda</p>
<p>PV OŠ C.1.1. Učenik primjenjuje osnovne vještine brige o sebi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – provodi osobnu higijenu – izvršava postupke odijevanja i obuvanja – organizira osobne stvari – priprema jednostavni zdravi obrok – primjenjuje pravilno držanje tijela u različitim situacijama 	
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osobna higijena – odijevanje i obuvanje u skladu s vremenskim uvjetima – organizacija osobnih stvari – priprema jednostavnoga zdravog obroka – pravilno držanje tijela (pravilno držanja tijela prilikom sjedenja i nošenja školske torbe). 		

Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Ishodi se vrednuju samo formativno, vrednovanjem za učenje i vrednovanjem kao učenje, bez brojčanih ocjena. Prilikom formativnog vrednovanja navedenih ishoda naglasak je na praćenju aktivnog sudjelovanja, osobne odgovornosti i samostalnosti učenika.

- razgovor o utjecaju prehrane, tjelesne aktivnosti, higijene i odmora na zdravlje
- provedba aktivnosti putem dramatizacije i igre uloga
- održavanje osobne higijene (npr. pravilno pranje ruku, pranje zuba)
- jednostavni postupci odijevanja i obuvanja u školskim uvjetima (npr. provlačenja vezica na obući i vezanje)
- organizacija osobnih stvari (npr. odlaganje odjevnih predmeta, priprema opreme za Tjelesnu i zdravstvenu kulturu, organizacija školskog pribora)
- priprema i posluživanje jednostavnog obroka (uklanjanje kore s voća prstima ili kuhinjskim priborom, priprema zdravog sendviča, žitarica, prirodnog soka i čaja, uporaba žlice, vilice, noža i salvete u skladu s bontonom, postavljanje i pospremanje stola i sl.)
- izvanučionička nastava (npr. posjet školskoj kuhinji, domu zdravlja, sportskom klubu sl.)
- gostovanje predavača (školski liječnik, stomatolog, nutricionist i sl.).

Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Prirodoslovlje i Tjelesna i zdravstvena kultura.

PV OŠ C.1.2. Učenik demonstrira pravilno kretanje sudionika u prometu u različitim jednostavnim situacijama.

- opisuje organizaciju prometa u užem okružju
- razlikuje osnovne sudionike u prometu
- navodi osnovnu prometnu regulaciju
- demonstrira siguran način kretanja sudionika u prometu

- demonstrira siguran način kretanja sudionika u prometu u simulacijama jednostavnih prometnih situacija

Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:

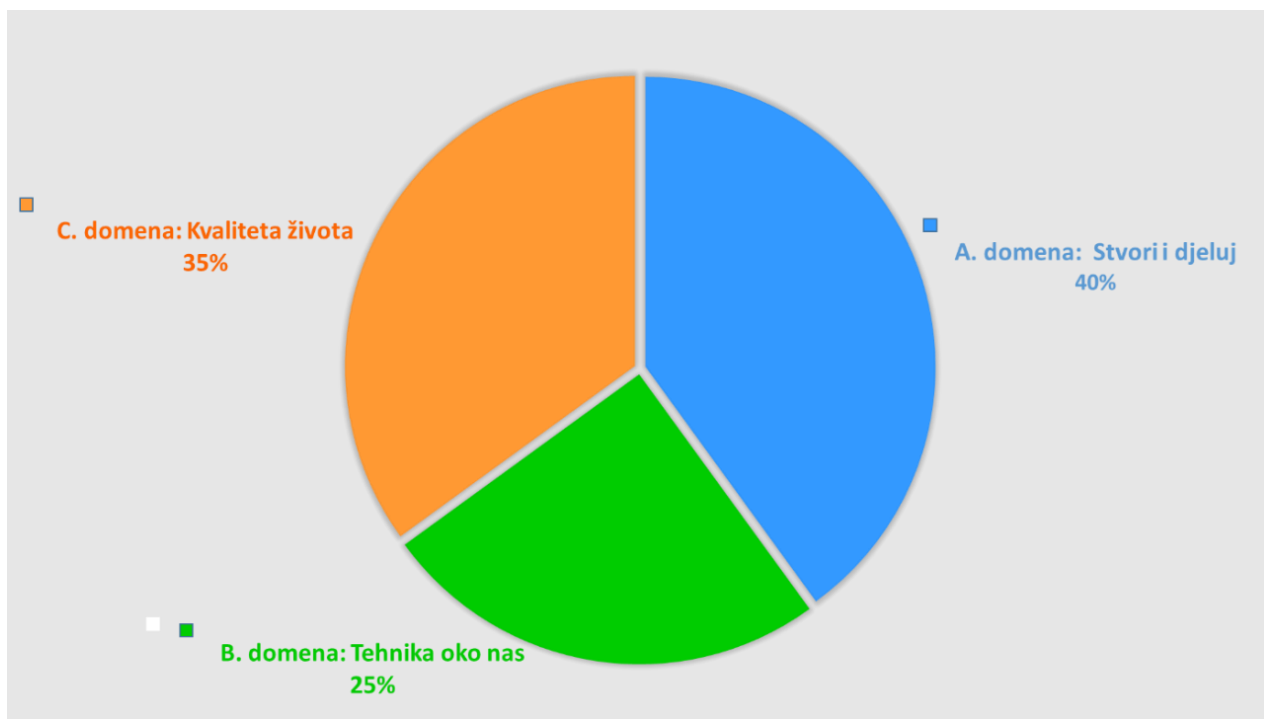
- sudionici u prometu, osnovna prometna regulacija, kretanje u prometu na siguran način
- organizacija i regulacija prometa (kolnik, nogostup, pješački prijelaz, semafor, osnovni prometni znakovi...).

Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- demonstracija kretanja u prometu na modelu prometnica
- iskustveno učenje u izvornoj stvarnosti
- provedba aktivnosti putem dramatizacije i igre uloga u školskom dvorištu/poligonu i razredu
- korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije za prikaz pravilnog i sigurnog kretanja u prometu (vizualni prikaz mogućih opasnosti u prometu, računalne igre, kvizovi, Prometna učilica).

Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Društvo i zajednica (za uspješno usvajanje ishoda PV OŠ C.1.2. potrebno je prvo usvojiti ishod DIZ OŠ A.1.2.).

<p>PV OŠ C.1.3. Učenik povezuje ulogu novca sa zadovoljavanjem osobnih potreba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava da novcem zadovoljava neke svoje potrebe – razlikuje novčanice i kovanice prema vrijednosti – razlikuje zaradu od potrošnje – izrađuje plan osobne potrošnje 	<ul style="list-style-type: none"> – koristi se novcem u različitim apoenima povezujući njegovu vrijednost sa zadovoljavanjem osobnih potreba
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – novac i uloga novca – zarada i odgovorna potrošnja – želje i mogućnosti. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – provedba aktivnosti putem dramatizacije i igre uloga – vizualni prikaz novca (imenovanje i raspoznavanja novčanica i kovanica, slikovne kartice, izvorna stvarnost, izrada vlastitog prikaza novčanica i kovanica) – izrada odgovornog plana potrošnje (npr. plan potrošnje džeparca, usklađivanje želja s mogućnostima). <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnog ishoda nastavnog predmeta Matematika.</p>		



Slika 2. Struktura nastavnog predmeta Praktične vještine tijekom prve godine učenja i poučavanja

Odgojno-obrazovni ishodi u 2. razredu osnovne škole – 35 sati

A. Stvori i djeluj		
Odgojno-obrazovni ishodi	Razrada odgojno-obrazovnih ishoda	Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
PV OŠ A.2.1. Učenik izrađuje tvorevinu prema uputama koristeći se različitim materijalima, priborom i alatom za rad.	<ul style="list-style-type: none"> – priprema radno mjesto – rukuje priborom, alatima i materijalima uz vodstvo i nadzor – izrađuje jednostavan uporabni predmet prema zadanim uputama – opisuje postupak izrade jednostavnoga uporabnog predmeta 	– izrađuje jednostavnu uporabnu tvorevinu prema zadanim uputama izvodeći radnju rukovanja priborom, alatima i materijalima
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada jednostavne uporabne tvorevine – korištenje pribora, alata i materijala iz okružja. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada papirnateg sata/ure prema prikazanom modelu, modela prostorije u domu, modela kuće i/ili okućnice, igre za uvježbavanje tablice množenja/zbrajanja i oduzimanja s prelaskom desetice, origamija, tangrama, lutaka za dramatizaciju, instrumenata za Glazbenu kulturu (šuškalice, udaraljke, puhaljke) i sl. – pribor i materijal iz okružja: škare, ljepilo, različiti otpadni materijali, papir različitih dimenzija i vrsta (kolaž, krep, rebrasti i sl.), tkanine i dr. – izrada jednostavnog kviza u nekoj od računalnih aplikacija (za uvježbavanje automatizacije računskih radnji i sličnih sadržaja ostalih nastavnih predmeta) – učionička i izvanučionička nastava (okoliš škole) – istraživačka i projektna nastava prema razrednom i školskom kurikulumu. <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Hrvatski jezik, Matematika, Prirodoslovlje, Glazbena kultura, Informacijske i digitalne kompetencije te Društvo i zajednica.</p>		
PV OŠ A.2.2. Učenik izrađuje umjetničku tvorevinu prema ponuđenoj ideji i vlastitom dizajnu koristeći se različitim materijalima, priborom, alatima i tehnikama za rad.	<ul style="list-style-type: none"> – priprema radno mjesto – koristi se priborom za rad na pravilan i siguran način – dizajnira umjetničku tvorevinu prema ponuđenoj ideji koristeći se različitim materijalima, priborom, alatima i tehnikama za rad – procjenjuje svoj uradak prema kriteriju namjene i estetske vrijednosti 	– dizajnira umjetničku tvorevinu prema ponuđenoj ideji koristeći se zadanim materijalima, priborom, alatima i tehnikama za rad

<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dizajn i izrada jednostavne umjetničke tvorevine – korištenje pribora, alata i materijala iz okružja. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poticanje korištenja originalnih rješenja i izbjegavanje korištenja doslovnih asocijacija (šablona i stereotipova) – dizajn kalendara po mjesecima – izrada jednostavne umjetničke tvorevine (vaza, posuda, svijećnjak, okvir za fotografiju i sl.) od različitog materijala – pribor i materijal iz okružja: škare, ljepilo, papir, kolaž-papir, glina, plastelin, karton, tkanina, oblutak, drvo, kamenčići, otpadni materijal itd. – učionička i izvanučionička nastava (suradnja s umjetničkim udrugama, humanitarnim organizacijama, muzejima, galerijama, knjižnicama, umjetnicima i sl.) – suradnja sa školskom zadrugom – istraživačka i projektna nastava prema razrednom i školskom kurikulumu. <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Društvo i zajednica (za uspješno usvajanje ishoda PV OŠ A.2.2. potrebno je prvo usvojiti ishod DIZ OŠ B.2.1.), Hrvatski jezik, Matematika, Prirodoslovlje i Likovna kultura.</p>		
<p>PV OŠ A.2.3. Učenik primjenjuje poduzetnički pristup upravljajući izrađenim i drugim tvorevinama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – izrađuje jednostavan promidžbeni materijal u tiskanom ili digitalnom obliku za izrađene i druge tvorevine – predstavlja jednostavan promidžbeni materijal u tiskanom ili digitalnom obliku za izrađene i druge tvorevine – priprema događanje za predstavljane radova – predstavlja tvorevine uz pomoć izrađenoga promidžbenog materijala – predlaže plan izlaganja na školskom događanju 	<ul style="list-style-type: none"> – predstavlja tvorevine uz pomoć izrađenoga promidžbenog materijala
<p>Sadržaj za usvajanje odgojno-obrazovnog ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada i predstavljanje jednostavnoga promidžbenog materijala za upravljanje tvorevinom – plan izlaganja na školskom događanju – priprema događanja za predstavljanje radova – upravljanje tvorevinom (izrada, promocija, prodaja/darivanje tvorevina). 		

Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- izrada plakata ili digitalnog sadržaja za promidžbu izrađenih tvorevina/rezultata svojih i/ili razrednih aktivnosti
- izrada svog oblaka riječi prema zadanoj uputi i svog avatara u digitalnoj aplikaciji (ključne riječi na zadanu temu – oluja ideja, lijepe riječi, omiljene riječi, što volim, moji prijatelji i sl.; aplikacija WordArt...)
- izrada plana izlaganja i izlaganje na školskom događanju (školski sajam, školska izložba i sl.)
- suradnja sa školskom zadrugom te s roditeljima učenika, učiteljima ostalih nastavnih predmeta i stručnim suradnicima škole (razredna izložba za roditelje, radionica, videokonferencija s projektnim partnerima)
- istraživačka i projektna nastava prema razrednom i školskom kurikulumu.

Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Hrvatski jezik te Informacijske i digitalne kompetencije.

B. Tehnika oko nas

Odgojno-obrazovni ishodi	Razrada odgojno-obrazovnih ishoda	Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
PV OŠ B.2.1. Učenik provodi jednostavne postupke popravka na modelu tvorevine iz okružja.	<ul style="list-style-type: none"> – prepoznaje električne uređaje u užem okružju – provodi postupak izmjene baterije na siguran način – provodi postupak izmjene žarulje na modelu strujnog kruga na siguran način – prepoznaje moguće opasnosti provodeći jednostavne popravke 	– provodi postupak izmjene baterije i žarulje na siguran način

Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- jednostavni postupci održavanja električnih uređaja
- izmjena baterije na električnim uređajima
- izmjena žarulje na modelu strujnog kruga kao primjera rasvjete u okružju.

Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- izmjena baterije na električnim uređajima (daljinski upravljač, model strujnog kruga, električne igračke i sl.)
- korištenje potrebnog alata za izmjenu baterije (odvijač)
- učitelj može pripremiti električne uređaje, ali i učenici mogu donijeti svoje te provesti postupak izmjene baterije
- izmjena žarulje na modelu strujnog kruga
- model strujnog kruga čine grlo i žarulja, prekidač, vodiči i izvor istosmjerne struje (baterija)

<p>– ako postoje uvjeti, učenici mogu i sastaviti strujni krug (bez definiranja pojma)</p> <p>– naglasak je na izmjeni žarulje i koracima koje moramo provesti kako bismo žarulju zamijenili na siguran način.</p> <p>Odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnog ishoda nastavnog predmeta Društvo i zajednica.</p>		
<p>PV OŠ B.2.2. Učenik prepoznaje utjecaj tehnologije na čovjeka i okoliš ukazujući na važnost zbrinjavanja otpada.</p>	<p>– navodi pozitivne i negativne utjecaje tehnologije na čovjeka i okoliš</p> <p>– izrađuje kutije za razvrstavanje otpada</p> <p>– primjenjuje postupke zbrinjavanja otpada</p>	<p>– razvrstava otpad po izrađenim kutijama za razvrstavanje</p>
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– zaštita okoliša i čovjeka od utjecaja tehnologije</p> <p>– zbrinjavanje otpada s naglaskom na recikliranje otpada.</p>		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– izrada kutija za razvrstavanje otpada od materijala za ponovno korištenje (stare kutije)</p> <p>– označavanje kutija za određenu vrstu otpada</p> <p>– zbrinjavanje otpada prema vrsti u izrađene kutije (papir, metal, baterije, plastika, biootpad, staklo, tekstil).</p> <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Društvo i zajednica (za uspješno usvajanje ishoda PV OŠ B.2.2. potrebno je prvo usvojiti ishod DIZ OŠ C.2.1.), Prirodoslovlje te Informacijske i digitalne kompetencije.</p>		
<p>C. Kvaliteta života</p>		
<p>Odgojno-obrazovni ishodi</p>	<p>Razrada odgojno-obrazovnih ishoda</p>	<p>Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda</p>
<p>PV OŠ C.2.1. Učenik primjenjuje osnovne vještine brige o sebi.</p>	<p>– izrađuje model zdravog tanjura</p> <p>– priprema zdravi obrok</p> <p>– održava higijenu prostora u kojem boravi</p> <p>– izrađuje dnevni i tjedni plan organizacije aktivnosti</p>	
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– izrada modela zdravog tanjura</p> <p>– priprema zdravog obroka</p> <p>– higijena prostora (čistoća prostora prije i poslije korištenja)</p> <p>– dnevna i tjedna organizacija vremena.</p>		

Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Formativno vrednovanje ishoda se vrednovanjem za učenje i vrednovanjem kao učenje, bez brojčanih ocjena; prilikom formativnog vrednovanja navedenih ishoda naglasak je na praćenju aktivnog sudjelovanja, osobne odgovornosti i samostalnosti učenika.

- primjeri utjecaja prehrane, tjelesne aktivnosti, higijene i odmora na zdravlje
- provedba aktivnosti putem dramatizacije i igre uloga (npr. podjela uloga i zadataka učenicima – redar, higijeničar itd., vođenje bilješki o čistoći učionice i sl.)
- priprema i posluživanje zdravog obroka od raznolikih namirnica
- izrada modela zdravog tanjura (npr. u računalnim aplikacijama ili crtežom)
- održavanje čistoće prostora (dom, škola, školsko dvorište, sportska dvorana i sl.)
- izrada plana dnevne i tjedne organizacije aktivnosti (higijena, učenje, obveze, zdrava prehrana i sl.) koji se može izraditi, primjerice u računalnim aplikacijama, dijagramom ili crtežom.

Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Prirodoslovlje, Društvo i zajednica (za uspješno usvajanje ishoda potrebno je prvo usvojiti ishode DIZ OŠ B.2.1. i DIZ OŠ C.2.1.) te Informacijske i digitalne kompetencije.

PV OŠ C.2.2. Učenik demonstrira sigurno sudjelovanje u prometu primjenom prometnih pravila i propisa.

- povezuje prometne znakove s njegovim značenjem
- demonstrira upute prometnog policajca
- demonstrira primjenu prometnih pravila u simulacijama jednostavnih prometnih situacija
- demonstrira postupak traženja pomoći u mogućim opasnim situacijama

- demonstrira primjenu prometnih pravila i propisa u simulacijama jednostavnih prometnih situacija uz navođenje načina traženja pomoći u opasnim situacijama

Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:

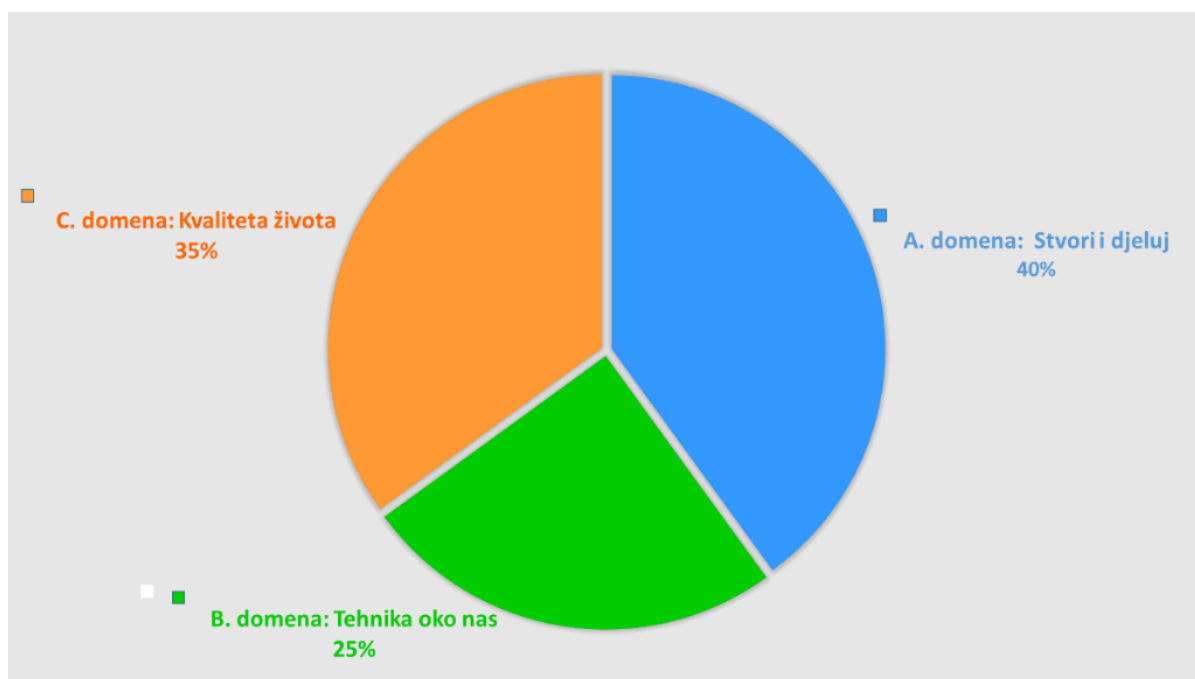
- organizacija i regulacija prometa (prometni policajac, prometni znakovi, prometna pravila)
- opasne situacije u prometu i traženje pomoći.

Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- iskustveno učenje u izvanučioničkoj nastavi
- izrada modela prometnog raskrižja i prometnih znakova
- demonstracija na modelu prometnog raskrižja
- provedba aktivnosti putem dramatizacije i igre uloga (npr. položaji tijela prometnog policajca)
- izrada simbola prometnih znakova uporabom računalnih aplikacija
- izrada slikovnih prikaza (plakati, umne mape i sl.)
- korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije za prikaz pravilnog i sigurnog kretanja u prometu (vizualni prikaz mogućih opasnosti u prometu, računalne igre, kvizovi, Prometna učilica).

Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnog ishoda nastavnog predmeta Društvo i zajednica.

<p>PV OŠ C.2.3. Učenik povezuje važnost rada i zarade sa zadovoljavanjem osnovnih životnih potreba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – povezuje važnost rada i zaradu – istražuje pojedine svakodnevne proizvode prema cijeni – demonstrira plaćanje dobara – izrađuje plan potrošnje 	<ul style="list-style-type: none"> – koristi se novcem kao platežnim sredstvom povezujući rad i zaradu
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rad, zarada i potrošnja. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – provedba aktivnosti putem dramatizacije i igre uloga (npr. plaćanje novcem, plaćanje karticama) – izrada plana potrošnje (istražuje pojedine svakodnevne proizvode prema cijeni, izrada plana obiteljske potrošnje) – izvanučionička nastava (npr. posjet banci ili štedionici, odlazak u trgovinu po nabavu namirnica ili drugih potrepština). <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Društvo i zajednica (za uspješno usvajanje ishoda potrebno je prvo usvojiti ishod DIZ OŠ C.2.1.) te Matematika.</p>		



Slika 3. Struktura nastavnog predmeta Praktične vještine tijekom druge godine učenja i poučavanja

Odgojno-obrazovni ishodi u 3. razredu osnovne škole – 35 sati

A. Stvori i djeluj		
Odgojno-obrazovni ishodi	Razrada odgojno-obrazovnih ishoda	Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
PV OŠ A.3.1. Učenik izrađuje tvorevinu prema uputama koristeći se različitim materijalima, priborom i alatom za rad.	<ul style="list-style-type: none"> – prilagođava radno mjesto vlastitim potrebama – izvodi radnju preciznog rukovanja priborom, alatima i materijalima – izvodi koordinirano više radnji uz primjenu dviju ili više vještina – izrađuje uporabni predmet prema zadanim mjerama – opisuje postupak izrade uporabnog predmeta 	– izrađuje uporabnu tvorevinu prema uputama izvodeći koordinirano više radnji uz primjenu dviju ili više vještina te uz precizno rukovanje priborom, alatima i materijalima
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada uporabne tvorevine – korištenje pribora, alata i materijala iz okružja. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada kompasa uz pomoć magneta, igle i stiropora ili drugoga laganog materijala koji pluta na vodi – izrada mobila s pokretnim dijelovima (vjetrenjača od papira, ptica koja upravljanjem pojedinih dijelova pomiče krila, lutka za dramaturgiju u 3D, automobil na zrak i sl.) – izrada reljefa dijela okružja u pješčaniku ili makete – izrada različitih tvorevina od vune, konca, žice i sličnih materijala – izrada tehnikom origami (životinja, kuće, stalka za olovke...) – pribor i materijal iz razrednog okružja: škare, ljepilo, papir, kolaž-papir, drvo, tkanina, vuna, konac, žica, slamke, čavlići, štapići, stiropor, balon, pijesak i dr. – učionička i izvanučionička nastava (okoliš škole) – istraživačka i projektna nastava prema razrednom i školskom kurikulumu. <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Hrvatski jezik, Likovna kultura, Društvo i zajednica te Prirodoslovlje.</p>		
PV OŠ A.3.2. Učenik izrađuje umjetničku tvorevinu prema ponuđenoj ideji i vlastitom dizajnu koristeći se različitim materijalima, priborom,	<ul style="list-style-type: none"> – demonstrira način pravilnog i sigurnog korištenja pribora za rad – održava radno mjesto funkcionalnim i urednim – dizajnira umjetničku tvorevinu prema vlastitoj ideji i dizajnu koristeći se 	– dizajnira umjetničku tvorevinu prema vlastitoj ideji i dizajnu koristeći se različitim materijalima, priborom, alatima i tehnikama za rad

alatima i tehnikama za rad.	različitim materijalima, priborom, alatima i tehnikama za rad – opisuje svoj uradak i njegovu estetsku vrijednost	
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dizajn i izrada umjetničke tvorevine – korištenje materijala, pribora, alata i tehnika za rad iz okružja. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poticanje korištenja originalnih rješenja i izbjegavanje korištenja doslovnih asocijacija (šablona i stereotipova) – dizajn predmeta na temu prirodne baštine zavičajnog područja, kulturne baštine zavičajnog područja te različitih prigodnih tema – pribor i materijal iz okružja: škare, ljepilo, papir, kolaž-papir, krep-papir, glina, plastelin, karton, tkanina, otpadni materijal, drvo itd. – učionička i izvanučionička nastava (suradnja s umjetničkim udrugama, humanitarnim organizacijama, muzejima, galerijama, knjižnicama, umjetnicima i sl.) – suradnja sa školskom zadrugom – istraživačka i projektna nastava prema razrednom i školskom kurikulumu. <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Prirodoslovlje, Društvo i zajednica te Likovna kultura.</p>		
PV OŠ A.3.3. Učenik primjenjuje poduzetnički pristup upravljajući izrađenim i drugim tvorevinama.	<ul style="list-style-type: none"> – izrađuje promidžbeni materijal u tiskanom ili digitalnom obliku za izrađene i druge tvorevine – predstavlja promidžbeni materijal u tiskanom ili digitalnom obliku za izrađene i druge tvorevine – predstavlja izrađenu ili drugu tvorevinu uz pomoć promidžbenog materijala – priprema događanje za predstavljanje/prikaz radova – predlaže plan izlaganja na događanju u užem ili širem okružju 	– predstavlja izrađenu ili drugu tvorevinu i plan izlaganja na događanju uz pomoć promidžbenog materijala
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – plan izlaganja na događanju u užem i širem okružju – izrada i predstavljanje promidžbenog materijala za izlaganje na događanju – priprema i promidžba događanja za predstavljanje/prikaz radova. 		

<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada brošure ili digitalnog sadržaja za promidžbu izrađenih tvorevina/rezultata svojih i/ili razrednih aktivnosti – izrada plana izlaganja i izlaganje na događanju (školski sajam, školska izložba, događanje u suradnji s lokalnom i širom zajednicom i sl.) – suradnja s udrugama i ustanovama iz okružja – suradnja sa školskom zadrugom i/ili školskim listom te s roditeljima učenika, učiteljima ostalih nastavnih predmeta i stručnim suradnicima škole – istraživačka i projektna nastava prema razrednom i školskom kurikulumu. <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Hrvatski jezik, Društvo i zajednica te Informacijske i digitalne kompetencije.</p>		
<p>B. Tehnika oko nas</p>		
<p>Odgojno-obrazovni ishodi</p>	<p>Razrada odgojno-obrazovnih ishoda</p>	<p>Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda</p>
<p>PV OŠ B.3.1. Učenik sastavlja tvorevinu prema zadanim uputama korištenjem alata na siguran način.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – organizira radno mjesto – sastavlja tvorevinu od konstrukcijskih elemenata prema zadanim uputama – razvija vještinu pravilnog i sigurnog korištenja alata pri sastavljanju tvorevine 	<ul style="list-style-type: none"> – sastavlja tvorevinu od konstrukcijskih elemenata koristeći se alatom na pravilan i siguran način
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada tvorevine od konstrukcijskih elemenata – korištenje alata na pravilan i siguran način. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada tvorevine od konstrukcijskih elemenata – sastavljanje modela i maketa od konstrukcijskih elemenata: – vijcima i maticama (plastika, metal, drvo); koristi alat za sastavljanje (odvijač, inbus ključ, okasti ključ i sl.) na siguran način – lijepljenjem, vijcima i maticama ili čavličima (drvo); koristi potreban pribor i alat za obradu i sastavljanje (brusna daščica, odvijač, okasti ključ, čekić i sl.) na siguran način – Lego kocke; koristi potreban pribor i alat za sastavljanje (odvijač, ključ i sl.). 		
<p>PV OŠ B.3.2. Učenik primjenjuje postupke održavanja i zaštite tvorevine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje važnost održavanja tvorevina – prepoznaje utjecaj vremenskih i drugih pojava na tvorevine – provodi postupke zaštite izrađenih i drugih tvorevina od utjecaja vremenskih i drugih pojava 	<ul style="list-style-type: none"> – provodi postupke zaštite izrađenih i drugih tvorevina od utjecaja vremenskih i drugih pojava

<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – održavanje tvorevina – zaštita izrađene tvorevine od habanja i utjecaja vremenskih i drugih pojava. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>postupci održavanja tvorevina: zaštita od vlage i topline, održavanje zidova, zaštita metalne ograde ili objekata i sl.</p> <ul style="list-style-type: none"> – čitanje uputa za održavanje i zaštitu tvorevina na ambalaži zaštitnih sredstava – provedba postupaka zaštite tvorevine izrađene u razredu i drugih postojećih tvorevina (zaštita metala – bojenjem, zaštita drva – zaštitnim sredstvima (boje i lakovi, zaštita odjeće i obuće). <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnog ishoda nastavnog predmeta Prirodoslovlje.</p>		
<p>C. Kvaliteta života</p>		
<p>Odgojno-obrazovni ishodi</p>	<p>Razrada odgojno-obrazovnih ishoda</p>	<p>Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda</p>
<p>PV OŠ C.3.1. Učenik primjenjuje osnovne vještine brige o sebi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – priprema zdravi obrok – koristi se priborom i uređajima za pripremanje hrane na siguran način – provodi jednostavne postupke održavanja odjeće i obuće – demonstrira jednostavne oblike pružanja prve pomoći 	
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – priprema obroka – pribor i uređaji za pripremu hrane – mjere opreza pri korištenju pribora i uređaja za pripremu hrane – jednostavni popravci odjeće i obuće – pružanje prve pomoći. 		

Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:

Formativno vrednovanje ishoda vrednovanjem za učenje i vrednovanjem kao učenje, bez brojčanih ocjena; prilikom formativnog vrednovanja navedenih ishoda naglasak je na praćenju aktivnog sudjelovanja, osobne odgovornosti i samostalnosti učenika

- korištenje informacijske i digitalne tehnologije za prikaz sigurnog rukovanja priborom i uređajima za pripremu hrane
- demonstracija i korištenje pribora i uređaja za pripremanje hrane (sjeckalica, miješalica, štednjak, toster, pećnica i sl.)
- priprema i posluživanje zdravog obroka od raznolikih namirnica (kompot, salata, palačinke od zdravih namirnica...)
- demonstracija i izvođenje jednostavnih popravaka odjeće i obuće (npr. šivanje, prišivanje puceta, lijepljenje)
- demonstracija aktivnosti pružanja prve pomoći i brige o zdravlju (pozivanje hitnih službi, mjerenje tjelesne temperature, dezinfekcija i povijanje rana, postavljanje hladnih obloga, imobilizacija i sl.)
- suradnja s Crvenim križem, Savezom izviđača Hrvatske, školskim liječnikom i školskom kuharicom
- izvanučionička nastava (posjet domu zdravlja, vatrogasnoj postrojbi i sl.).

Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Prirodoslovlje te Društvo i zajednica.

PV OŠ C.3.2. Učenik prilagođava kretanje u širem okružju i javnom prijevozu na siguran način.

- demonstrira kretanje u širem okružju i javnom prijevozu posredstvom različitih prometnih sredstava
- analizira neprimjerena ponašanja pri kretanju sudionika u širem okružju i javnom prijevozu
- demonstrira postupak traženja pomoći u opasnim situacijama

- demonstrira kretanje u širem okružju i javnom prijevozu posredstvom različitih prometnih sredstava uz navođenje postupaka traženja pomoći u opasnim situacijama

Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:

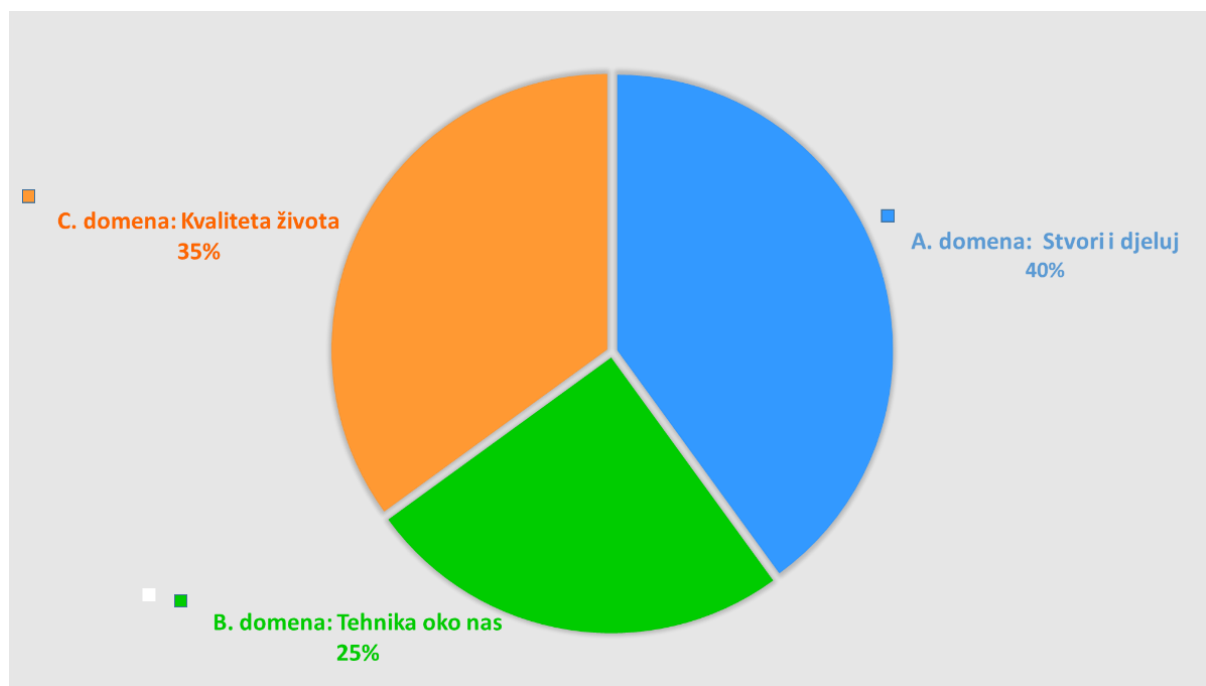
- kretanje u širem okružju i javnom prijevozu
- prometna sredstva u javnom prijevozu.

Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:

- izvanučionička nastava (škola u prirodi, izlet, terenska nastava)
- provedba aktivnosti putem improvizirane dramatizacije i igre uloga (snalaženje u prometu, traženje pomoći, primjereno ponašanje)
- korištenje informacijske i digitalne tehnologije za prikaz sigurnog i neprimjerenog kretanja u širem okružju i javnom prijevozu, internetski izvori s kvizovima i igrama (npr. Prometna učilica).

Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Hrvatski jezik te Društvo i zajednica.

PV OŠ C.3.3. Učenik demonstrira načine racionalnog raspolaganja novcem.	<ul style="list-style-type: none"> – navodi primjer racionalnog i neracionalnog raspolaganja novcem – objašnjava važnost štednje – kreira plan osobne potrošnje i štednje 	<ul style="list-style-type: none"> – objašnjava racionalno i neracionalno trošenje novca na primjeru osobne potrošnje i štednje
Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
– novac, potrošnja i štednja.		
Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:		
<ul style="list-style-type: none"> – provedba aktivnosti putem dramatizacije i igre uloga – primjeri racionalnog i neracionalnog trošenja novca (npr. izrada popisa potrebnih namirnica i predmeta) – izrada plana raspolaganja novcem (izrađuje svoj plan potrošnje i štednje) – izvanučionička nastava (npr. posjet banci ili štedionici). 		
Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Društvo i zajednica te Matematika.		



Slika 4. Struktura nastavnog predmeta Praktične vještine tijekom treće godine učenja i poučavanja

Odgojno-obrazovni ishodi u 4. razredu osnovne škole – 35 sati

A. Stvori i djeluj		
Odgojno-obrazovni ishodi	Razrada odgojno-obrazovnih ishoda	Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
PV OŠ A.4.1. Učenik izrađuje tvorevinu prema uputama koristeći	– prilagođava radno mjesto vlastitim potrebama	– izrađuje uporabnu tvorevinu istovremeno izvršavajući više operacija

<p>se različitim materijalima, priborom i alatom za rad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – izvršava istovremeno više operacija primjenom odgovarajućih vještina – izrađuje uporabnu tvorevinu prema zadanim mjerama koristeći se različitim materijalima, alatima i priborom za rad – opisuje postupak izrade uporabne tvorevine 	<p>primjenom odgovarajućih vještina koristeći se različitim materijalima, alatima i priborom za rad</p>
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada uporabne tvorevine – korištenje pribora, alata i materijala iz okružja. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada kućice za ptice, gredice za biljke, stalka za pribor, spektroskopa i sl. – izrada nosača za cvijeće tehnikom makramea – izrada lutke zijevalice od stare čarape ili sl. šivanjem i drugim postupcima – origami (životinje, funkcionalni predmeti) – pribor i materijal iz razrednog okružja: škare, modelarski nožić, ljepilo, papir, kolaž-papir, karton, drvo, balza, konop, tkanina itd. – izrada ljudskog modela tijela (3D, modeliranje, slagalice). <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnog ishoda nastavnog predmeta Prirodoslovlje.</p>		
<p>PV OŠ A.4.2. Učenik izrađuje umjetničku tvorevinu prema ponuđenoj ideji i vlastitom dizajnu koristeći se različitim materijalima, priborom, alatima i tehnikama za rad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – demonstrira način pravilnog i sigurnog korištenja pribora za rad – održava radno mjesto funkcionalnim i urednim – dizajnira novu umjetničku tvorevinu kombinirajući različite materijale, pribor, alate i tehnike za rad – prilagođava vještine problemskoj situaciji mijenjajući izgled/funkciju postojeće tvorevine 	<ul style="list-style-type: none"> – dizajnira novu umjetničku tvorevinu kombinirajući različite materijale, pribor, alate i tehnike za rad i prilagođavajući vještine problemskoj situaciji
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dizajn i izrada umjetničke tvorevine – korištenje pribora, alata, tehnika za rad i materijala iz okružja. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poticanje korištenja originalnih rješenja i izbjegavanje korištenja doslovnih asocijacija (šablona i stereotipova) 		

<ul style="list-style-type: none"> – dizajn i oblikovanje modnog detalja ili odjevnog predmeta s obilježjima hrvatskih zavičajnih područja ili prirodnih regija različitim tehnikama (šal, torbica, detalj na postojećemu odjevnom predmetu i sl.) – oblikovanje kaširanjem (klaun, zdjela, model Zemlje, Sunčev sustav i sl.) – korištenje 3D olovke ili 3D printera – pribor i materijal iz okružja: škare, igle, kukica, ljepilo, papir, kolaž-papir, glina, plastelin, karton, tkanina, vuna, otpadni materijal, drvo, postojeći odjevni predmet, konac itd. – učionička i izvanučionička nastava (suradnja s umjetničkim udrugama, humanitarnim organizacijama, muzejima, galerijama, knjižnicama, umjetnicima i sl.) – suradnja sa školskom zadrugom – istraživačka i projektna nastava prema razrednom i školskom kurikulumu. <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Hrvatski jezik, Informacijske i digitalne kompetencije, Društvo i zajednica, Prirodoslovlje te Likovna kultura.</p>		
<p>PV OŠ A.4.3. Učenik primjenjuje poduzetnički pristup upravljajući izrađenim i drugim tvorevinama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – izrađuje promidžbeni materijal u tiskanom ili digitalnom obliku za izrađene i druge tvorevine – predstavlja promidžbeni materijal u tiskanom ili digitalnom obliku za izrađene i druge tvorevine – predstavlja izrađenu ili drugu tvorevinu uz pomoć promidžbenog materijala – planira izlaganje u užem ili širem okružju – organizira događanje za predstavljanje/prikaz radova – predstavlja plan natjecanja u dizajnu i izradi tvorevina na školskoj razini 	<ul style="list-style-type: none"> – predstavlja izrađenu ili drugu tvorevinu i plan natjecanja uz pomoć promidžbenog materijala
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – plan izlaganja na događanju u užem i širem okružju – izrada i predstavljanje promidžbenog materijala za izlaganje na događanju – organizacija i provedba natjecanja u dizajnu i izradi tvorevina na školskoj ili višoj razini. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada brošure, promidžbenog videozapisa (npr. tehnikom stop animacije) ili digitalnog albuma/kataloga za promidžbu izrađenih tvorevina/rezultata svojih i/ili razrednih aktivnosti – učenik organizira događanje (natjecanje, smotra, izložba, sajam) kroz sve potrebne faze (priprema prostora, priprema radova, promocija, suradnja s ostalim sudionicima u događanju, briga o financijama) – suradnja s udrugama i ustanovama iz okružja 		

<p>– suradnja sa školskom zadrugom i/ili školskim listom te s roditeljima učenika, učiteljima ostalih nastavnih predmeta i stručnim suradnicima škole</p> <p>– istraživačka i projektna nastava prema razrednom i školskom kurikulumu</p> <p>– rad u skupinama, suradničko učenje.</p> <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnog ishoda nastavnog predmeta Hrvatski jezik.</p>		
<p>B. Tehnika oko nas</p>		
<p>Odgojno-obrazovni ishodi</p>	<p>Razrada odgojno-obrazovnih ishoda</p>	<p>Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda</p>
<p>PV OŠ B.4.1. Učenik provodi jednostavne postupke popravka na samostalno izrađenom modelu mehanizma.</p>	<p>– izrađuje model mehanizma za prijenos gibanja</p> <p>– provodi postupke popravka na izrađenom modelu mehanizma za prijenos gibanja na pravilan i siguran način</p> <p>– prepoznaje moguće opasnosti provodeći jednostavne popravke</p>	<p>– provodi jednostavne popravke na modelu mehanizma za prijenos gibanja na pravilan i siguran način</p>
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– mehanizmi za prijenos gibanja (lančani)</p> <p>– održavanje mehanizma za prijenos gibanja (lančani).</p>		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– prepoznavanje prijenosa gibanja na biciklu ili igračkama (lančani i zupčani)</p> <p>– izrada modela mehanizma za prijenos lančanog gibanja od recikliranog materijala (podloga karton, čepovi, lanac s karikama (gumica), čavlići); korištenje potrebnog alata za sastavljanje na siguran način: čekić</p> <p>– provedba popravaka na izrađenom mehanizmu za prijenos lančanog gibanja (demonstrira prijenos gibanja na ispravnom modelu i popravlja prijenos gibanja kad padne lanac).</p>		
<p>PV OŠ B.4.2. Učenik prati potrošnju električne energije, vode ili plina na mjernim uređajima.</p>	<p>– razlikuje mjerne uređaje</p> <p>– očitava mjerni uređaj u određenome vremenskom razdoblju</p> <p>– izračunava potrošnju na praćenome mjernom uređaju</p> <p>– predlaže načine smanjenja potrošnje/uštede energije</p>	<p>– provodi postupak praćenja i izračunavanja potrošnje na mjernom uređaju predlažući načine uštede</p>
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– mjerni uređaji za praćenje potrošnje električne energije, vode i/ili plina.</p>		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p>		

<ul style="list-style-type: none"> – očitavanje mjernog uređaja u određenome vremenskom razdoblju (očitava, bilježi) – izračunavanje potrošnje u razdoblju praćenja (računanje računskom operacijom oduzimanja cijelih brojeva) – predlaganje načina uštede te ponavljanje postupka praćenja i izračunavanja potrošnje nakon primjene mjera štednje – projektna i istraživačka nastava – suradnja s roditeljima. <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnog ishoda nastavnog predmeta Matematika.</p>		
C. Kvaliteta života		
Odgojno-obrazovni ishodi	Razrada odgojno-obrazovnih ishoda	Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti „dobar“ na kraju razreda
PV OŠ C.4.1. Učenik primjenjuje osnovne vještine brige o sebi.	<ul style="list-style-type: none"> – izrađuje prijedlog tjednog jelovnika prehrane – povezuje nepravilan unos hrane s narušenim zdravljem – priprema zdravi obrok – koristi se priborom i uređajima za pripremanje hrane na siguran način – izrađuje mjesečni plan aktivnosti 	
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada tjednog jelovnika – unos hrane i posljedice na zdravlje – uravnotežena prehrana – priprema i posluživanje obroka – korištenje pribora i uređaja za pripremu hrane na siguran način – mjesečna organizacija vremena. 		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>Formativno vrednovanje ishoda vrednovanjem za učenje i vrednovanjem kao učenje, bez brojčanih ocjena; prilikom formativnog vrednovanja navedenih ishoda naglasak je na praćenju aktivnog sudjelovanja, osobne odgovornosti i samostalnosti učenika.</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrada jednostavnog jelovnika koji sadrži raznovrsne namirnice raspoređene u pet osnovnih obroka i prezentacija rezultata – razgovor o neodgovarajućem unosu hrane i posljedice na zdravlje (anoreksija, bulimija, pretilost) – razgovor o posebnim prehrambenim potrebama 		

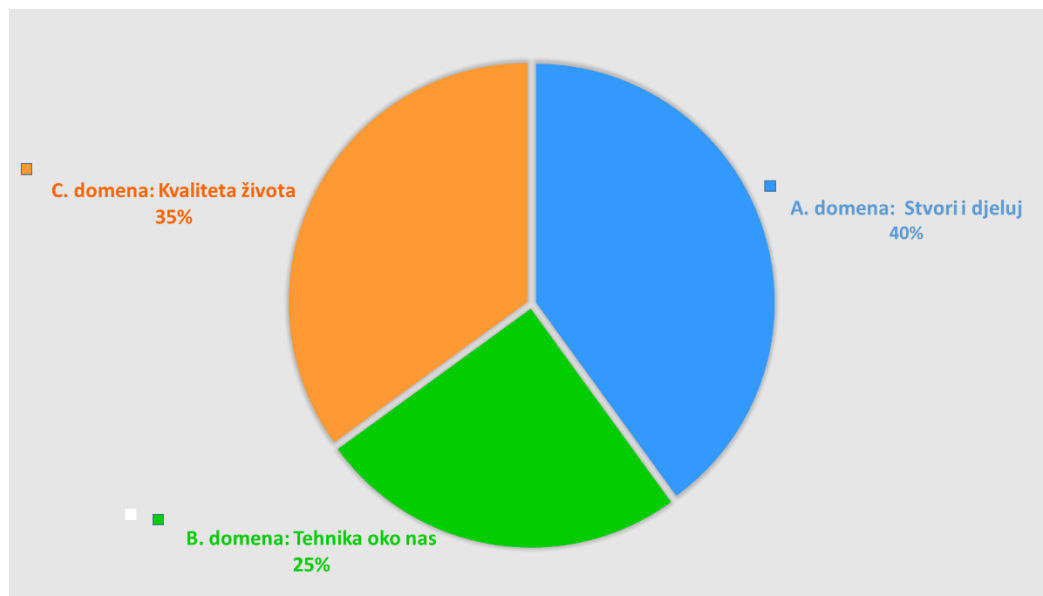
<p>– sigurno korištenje pribora i uređaja za pripremu hrane (sjeckalica, miješalica, štednjak, toster, pećnica i sl.)</p> <p>– izrada i posluživanje obroka od raznolikih namirnica</p> <p>– izvanučionička nastava (npr. posjet školskoj kuhinji, domu zdravlja, nutricionističkom savjetovalištu, izlet, škola u prirodi i sl.)</p> <p>– gostovanje predavača (liječnik, nutricionist i sl.)</p> <p>– izrada plana mjesečne organizacije aktivnosti (npr. u računalnim aplikacijama, dijagramom, crtežom).</p> <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda nastavnih predmeta Hrvatski jezik, Društvo i zajednica (za uspješno usvajanje ishoda potrebno je prvo usvojiti ishod DIZ OŠ B.4.1.) te Prirodoslovlje.</p>		
<p>PV OŠ C.4.2. Učenik demonstrira pravilno kretanje vozača dječjih prometnih sredstava u prometu.</p>	<p>– upravlja dječjim prometnim sredstvima u sigurnom okružju</p> <p>– demonstrira korištenje sigurnosne i zaštitne opreme</p> <p>– izvodi jednostavne popravke i održavanje dječjih prometnih sredstava</p>	<p>– upravlja dječjim prometnim sredstvima u sigurnom okružju koristeći se sigurnosnom i zaštitnom opremom</p>
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– biciklisti i vozači drugih dječjih prometnih sredstva u prometu.</p>		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– iskustveno učenje kroz demonstraciju sigurne vožnje dječjih prometnih sredstava na školskom poligonu/igralištu (bicikl, role, skateboard, romobil) uz nadzor i pomoć učitelja</p> <p>– demonstracija i korištenje zaštitne opreme (kaciga, štitnici)</p> <p>– demonstracija i/ili popravak manjih kvarova te održavanje dječjih prometnih sredstava (popravak lanca na biciklu, zatezanje kotača na rolama i sl.)</p> <p>– korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije za prikaz sigurnog upravljanja dječjim prometnim sredstvima, za prikaz prometne situacije na koju se potrebno kritički osvrnuti, internetski izvori s kvizovima i igrama (npr. Prometna učilica).</p> <p>Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnog ishoda nastavnog predmeta Hrvatski jezik.</p>		
<p>PV OŠ C.4.3. Učenik kombinira načine ulaganja novca.</p>	<p>– povezuje ulaganje i dobit</p> <p>– navodi načine zaduživanja</p> <p>– izrađuje svoj plan ulaganja</p>	<p>– izlaže jednostavan plan ulaganja</p>
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>– novac i ulaganje novca.</p>		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p>		

– izrada plana ulaganja (prodaja izrađenih tvorevina u sklopu učeničke zadruge i sajмова, raspolaganje zarađenim sredstvima, planiranje sljedećih aktivnosti, igrolike aktivnosti (npr. igra Monopoly)

– istraživačka, projektna, učionička i/ili izvanučionička nastava (npr. posjet banci, sudjelovanje na natjecanjima i u projektima u lokalnoj i široj zajednici)

– gostovanje predavača (bankar, ekonomist, financijski savjetnik, poduzetnik i sl.).

Ovaj odgojno-obrazovni ishod pridonosi usvajanju odgojno-obrazovnog ishoda nastavnog predmeta Matematika.



Slika 5. Struktura nastavnog predmeta Praktične vještine tijekom četvrte godine učenja i poučavanja

E. Povezanost s drugim predmetima i međupredmetnim temama

Nastavni predmet Praktične vještine konceptualno je povezan s različitim odgojno-obrazovnim područjima, međupredmetnim temama i ostalim nastavnim predmetima, što omogućuje sustavnost, cjelovitost i bolje razumijevanje koncepata.

Nastavni predmet Praktične vještine interdisciplinarni je predmet koji povezuje spoznaje iz jezično-komunikacijskog, matematičkog, prirodoslovnog, društveno-humanističkog, umjetničkog, tjelesno-zdravstvenog i tehničko-informatičkog područja.

Nastavni predmet jezično-komunikacijskoga područja Hrvatski jezik povezan je s nastavnim predmetom Praktične vještine razvojem komunikacijskih vještina, što uključuje usmeno i pisano izražavanje te prezentiranje.

Izražena je povezanost s nastavnim predmetima Prirodoslovlje i Matematika. Povezanost s nastavnim predmetom Prirodoslovljem omogućuje učeniku da spozna sebe, svoje prirodne, biološke potrebe te svoj utjecaj na okoliš. Također, ta se povezanost ostvaruje i primjenom vještina rukovanja materijalima, priborom i alatima koji se upotrebljavaju za učenje i poučavanje u nastavnim predmetima Prirodoslovlje. Povezanost s matematičkim područjem ostvaruje se primjenom vještina opažanja, procjenjivanja, mjerenja, računanja, uspoređivanja te analiziranja prostora, vremena i prirode.

Spoznaje iz društveno-humanističkog područja uvode učenika u spoznaje o vlastitom životu i životu drugih ljudi te društvene odnose temeljene na uvažavanju i suradnji. Usvojenost ishoda u nastavnom predmetu Praktične vještine dopunjava psihomotoričkim vještinama usvajanja odgojno-obrazovnih ishoda nastavnog predmeta Društvo i zajednica. Povezanost se očituje kroz teme o baštini, značajnim osobama i događajima, utjecajima te važnosti tehnike u proizvodnji i svakodnevnom životu čovjeka te kroz teme o brizi o sebi, društvenom razvoju i odnosima u okružju.

Iz umjetničkog područja uvodi se učenika u oplemenjivanje i obogaćivanje slike o sebi te svijeta u kojem živi. Potiče se razvoj kreativnog mišljenja i djelovanja praktičnom primjenom tehnika, alata i medija. Povezanost nastavnog predmeta Praktične vještine s nastavnim predmetom Likovna kultura očituje se u razvoju estetske osjetljivosti, dizajnu, crtanju, modeliranju i građenju te razvoju motorike i fine motorike.

Povezanost s nastavnim predmetom Informacijske i digitalne kompetencije uključuje pravilnu, sigurnu i svrsishodnu uporabu digitalne tehnologije s ciljem istraživanja, pronalaženja informacija i stvaranja digitalnih sadržaja za prikazivanje rezultata.

Povezanost s nastavnim predmetom Tjelesna i zdravstvena kultura očituje se u brizi o sebi i svom zdravlju, poticanju svijesti o kretanju i boravku u prirodi te razvoju motorike tijela tijekom djelovanja u prostoru i fine motorike šake kroz izradu tvorevina.

Očekivanja svih međupredmetnih tema (Učiti kako učiti, Građanski odgoj i obrazovanje, Zdravlje, Održivi razvoj, Poduzetništvo, Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije) povezuju se s istaknutim ciljevima i odgojno-obrazovnim ishodima kurikuluma Praktične vještine.

F. Učenje i poučavanje predmeta

Učenje i poučavanje nastavnog predmeta Praktične vještine organizira se i izvodi prema zadanim odgojno-obrazovnim ciljevima i odgojno-obrazovnim ishodima, a učitelji imaju mogućnost odabira različitih pristupa u skladu s odgojno-obrazovnim potrebama, interesima i razinama znanja i vještina učenika te uvjetima rada i specifičnostima školskog i lokalnog okružja. Uvažavajući nastavna načela i način organizacije učenja i poučavanja, svaki učitelj u poučavanju može osmisлити provedbu kurikuluma prema interesu svojih učenika.

Odgojno-obrazovni ciljevi i ishodi nastavnog predmeta Praktične vještine postavljeni su da sustavnim, cjelovitim pristupom učenju i poučavanju potiču i razvijaju kod učenika niz praktičnih kompetencija. One uključuju rješavanje problema i donošenje odluka, kritičko mišljenje, kreativnost i inovativnost, komunikaciju, suradnju te siguran rad priborom, alatima, uređajima i informacijskom tehnologijom.

Učenik će bolje razumjeti i zapamtiti ono što je neposredno doživio, nego nešto što mu je prepričano ili demonstrirano. Stoga je bitno učenicima omogućiti stjecanje neposrednog iskustva i stavljati ih u situacije u kojima će nove informacije primati različitim kognitivnim i senzoričkim putevima, preraditi ih i učvrstiti njihovo zadržavanje praktičnom primjenom. Suradničko učenje i rješavanje zadataka u skupini pružaju višestruke mogućnosti stjecanja iskustava koja se odnose i na sadržaj učenja i na socijalne kontakte. Učenje i poučavanje treba započeti kako bi učenici povezali teorijske i praktične sadržaje (rad na školskim projektima, igranje uloga, dramatizacija, uporaba simulacija uz mogućnost odabira aktivnosti sukladno interesu učenika). Kroz praktične aktivnosti, primjenom metodičkih i didaktičkih načela postupnosti i iskustvenog učenja, učitelj će poticati učenike na aktivnu ulogu u odgojno-obrazovnom procesu.

Nastavni sadržaji usmjereni su na metodičku raznovrsnost, pri čemu se postiže veća zainteresiranost i motiviranost. Učitelj će učenike poticati na istraživački pristup, kreativnost i inovativnost u osmišljavanju tvorevina.

Učitelj će u osmišljavanju postupaka usvajanja odgojno-obrazovnih ishoda uzeti u obzir interese učenika i njihove sposobnosti te planirati i provoditi aktivnosti na razini primjerenoj psihofizičkim sposobnostima učenika s ciljem usvajanja ishoda. Učenicima će se ponuditi nastavni sadržaji koji potiču njihovu maštu i kreativnost kako bi samostalno nadograđivali svoje znanje i vještine. Učitelj će kao moderator poticati učenike na istraživanje, nuditi im praktične vježbe u kojima će usvojiti zadane odgojno-obrazovne ishode. Učitelj savjetuje učenike i prati ih tijekom odrastanja te im pomaže u socijalnom, emocionalnom i intelektualnom razvoju.

Učenje i poučavanje u nastavnom predmetu Praktične vještine uključuje:

- praktične aktivnosti
- projektno učenje i poučavanje
- istraživačko učenje i poučavanje
- problemsko učenje i poučavanje
- izvanučioničku nastavu
- učeničku produkciju dobara ili usluga
- učeničku organizaciju školskih ili međuškolskih izložbi, sajmova i drugih manifestacija.

Odgojno-obrazovni ishodi učenja nastavnog predmeta Praktične vještine uvjetuju izradu praktičnih radova, demonstraciju radnji brige o sebi i svojem zdravlju (odijevanje, obuvanje, priprema zdravog obroka i sl.), snalaženje u svom okruženju (sudjelovanje u prometu na pravilan i siguran način, vođenje brige o higijeni prostora u kojem se boravi) i sudjelovanje na događanjima na školskoj i lokalnoj razini (sudjelovanje na sajmovima, izložbama i sl.). Posebno je važno da učitelj pokaže pravilnu i sigurnu primjenu pribora, alata i uređaja te da njihovu uporabu obvezno nadzire. Vježbe se primjereno biraju od jednostavnijih do složenijih. Važno je da na kraju rada učitelj u razgovoru s učenicima razmijeni dojmove o razini zadovoljstva izrađenim tvorevinama, vještinama koje su razvili, uporabi pribora, alata i uređaja, poteškoćama koje su svladavali te o inovativnim rješenjima.

Učitelj u razredu stvara povoljno razredno ozračje, odnosno otvorenu komunikaciju na temelju partnerstva, poštovanja, tolerancije, prihvatanja i empatije. Radom i poticanjem na međusobno pomaganje učenik razvija osjećaj pripadnosti razrednoj i široj zajednici. Važno je poticati suradnički rad među učenicima u razredu i izvan njega prilikom kojeg učenik ima na raspolaganju niz strategija učenja i prepoznaje kada će mu i na koji način suradnja s drugima poboljšati rad.

Za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (učenici s teškoćama i daroviti učenici) učitelji, u suradnji sa stručnom službom škole, trebaju planirati individualizirani kurikulum usmjeren na pojedinog učenika. Osobitosti tih učenika zahtijevaju njima prilagođene individualizirane postupke, kako u učenju i poučavanju, tako i u vrednovanju. To podrazumijeva prilagodbu razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda, opsega i dubine sadržaja učenja te odabir odgovarajućih strategija učenja i poučavanja kojima se žele ostvariti postavljeni ciljevi. Izbor nastavnih metoda trebao bi se temeljiti na potrebama učenika i ciljevima učenja predmetnog kurikuluma.

Za učenje i poučavanje nastavnog predmeta Praktične vještine potrebni su materijalni resursi koji uključuju praktikum za nastavu i/ili učionicu opremljenu prikladnim namještajem, uređajima, alatom i priborom. Odgojno obrazovni ishodi domene C. Kvaliteta života mogu se, prema potrebi, ostvariti izvan

učionice: korištenjem školske/čajne kuhinje, školske blagovaonice, na školskom poligonu/dvorištu i drugim prikladnim prostorima.

Preporučuje se sljedeća oprema primjerena za siguran rad u školi, a detaljna razrada istog nalazi se u razradi i preporukama odgojno-obrazovnih ishoda:

- računalo, projektor i platno, računalne aplikacije
- pribor, alati i materijali za izradu različitih tvorevina
- namirnice, pribor i uređaji za pripremu i posluživanje obroka
- komplet pribora za održavanje odjeće i obuće
- pribor, alat i materijal za izradu jednostavnih tehničkih tvorevina za sklapanje i spajanje
- pribor, alat i materijal za izradu modela strujnog kruga
- kompleti zaštite na radu
- ormarić/kutija prve pomoći
- dječja prometna sredstva
- zaštitna oprema za vožnju dječjih prometnih sredstava
- komplet alata i materijala za održavanje dječjih prometnih sredstava.

Učenje i poučavanje nastavnog predmeta Praktične vještine provodi se u razrednoj učionici, specijaliziranoj učionici i/ili praktikumu za nastavu i ostalim prostorima u školi i izvan nje, a ovisno o uvjetima dio sadržaja ostvaruje se i izvan učionice. Opremljenost učionice uvjet je za stjecanje kompetencija učenika usvajanjem odgojno-obrazovnih ishoda. Radno okruženje posebno će omogućiti učeniku razvoj socijalnih vještina i potaknut će ga na razvoj suradničkog odnosa kao uvjeta rada u paru, skupini i na projektnome zadatku. Za sigurnu i pravilnu uporabu različitoga pribora i alata potrebno je u potpunosti učenike upoznati s pravilima sigurnog rada. Svi sudionici odgojno-obrazovnoga procesa sudjeluju u kreiranju afirmativnog i ugodnog okružja za učenje stvarajući mrežu potpore, usmjerene pozornosti, solidarnosti, toleranciji, empatiji te međusobnom uvažavanju i poštovanju.

Preporučuje se izvođenje nastave Praktičnih vještina u dvosatu, ovisno o organizacijskim potrebama i mogućnostima za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda. Kako bi se omogućila primjena različitih strategija aktivnoga učenja i poučavanja, kad je to moguće, poželjno je organizirati integrirane ili projektne dane.

Učitelj ima slobodu primijeniti različite načine organizacije rada i učenja uz kombiniranje i grupiranje učenika kako bi što bolje iskoristio potencijale svih učenika u razredu i osigurao njihov uspjeh i razvoj osobnosti. Učenici se raznoliko grupiraju ovisno o vrsti zadataka ili aktivnosti te mjestu provedbe učenja i poučavanja (učionička i/ili izvanučionička nastava). Međuvršnjačkim učenjem i poučavanjem učenik stječe i primjenjuje znanja i vještine, razvija socijalnu osjetljivost, razmjenjuje mišljenja i stavove, aktivno sudjeluje i motiviran je za učenje i suradnju. Uz individualan rad važno je planirati i aktivnosti koje su namijenjene radu u paru ili skupini zbog razvijanja vještina timskog rada i međusobne suradnje. Bitno je svaki oblik grupiranja učenika unaprijed isplanirati s jasno određenim ciljem te pratiti napredak svakog pojedinca u skupini i rad skupine u cjelini na temelju različitih metoda samovrednovanja i vrednovanja.

G. Vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda

Vrednovanje u nastavnom predmetu Praktične vještine treba biti učestalo, različito i redovito tijekom nastavne godine. Cilj vrednovanja nije samo ocjena, već praćenje napredovanja učenika i njegova individualnoga razvoja te usmjeravanje i poticanje učenika kako bi postigao najvišu razinu vještina u skladu sa sposobnostima. Učenik se aktivno uključuje u proces vrednovanja od samo početka te primjenjuje kriterije za vrednovanje izrađenih tvorevina, stvaralačkoga procesa, osobnih i socijalnih vještina tijekom rada i analize rezultata rada.

Primjenjuju se tri pristupa vrednovanju: vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje i vrednovanje naučenog. Vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje polazište su za planiranje daljnjeg učenja i poučavanja.

U vrednovanju za učenje formativno se prati napredovanje učenika, pri čemu je važna redovita povratna informacija o napredovanju i postignutom uspjehu učenika u odnosu na očekivanja. Vrednovanje za učenje ne rezultira ocjenom, već kvalitativnom povratnom informacijom o tijeku procesa učenja i usmjereno je na napredak učenika koji je ostvaren u određenom vremenu. Trenutačna postignuća učenika uspoređuju se s njegovim prethodnim postignućima, a ne s postignućima drugih učenika.

Vrednovanje kao učenje podrazumijeva aktivno uključivanje učenika u proces vrednovanja uz stalnu podršku učitelja s ciljem razvoja samostalnog i samoreguliranog učenja. Učitelj planira vrijeme potrebno za poticanje, usmjeravanje i modeliranje vrednovanja kao učenja. Učenik, posebno u prvom i drugom razredu, treba podršku, vođenje i pravodobne povratne informacije, u početku od učitelja, a kasnije i od svojih vršnjaka. Ovo vrednovanje ne rezultira brožčanom ocjenom.

Vrednovanje naučenog primjenjuje se kao sumativno vrednovanje razine usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda u određenom trenutku. U odabiru metoda vrednovanja treba uzeti u obzir njihovu primjerenost i praktičnost za ispitivanje usvojenosti određenih ishoda te usklađenost s dobi i mogućnostima učenika. Zadatci postavljeni učenicima moraju biti jasni i jednoznačni te različite težine i kognitivnih razina usklađenih s ishodima. Važno je planirati vrednovanje u isto vrijeme kad i poučavanje kako bi proces bio usklađen. Vrednovanje naučenog rezultira ocjenom.

Ishodi iz domene C. Kvaliteta života, PV OŠ C.1.1., PV OŠ C.2.1., PV OŠ C.3.1. i PV OŠ C.4.1., vrednuju se samo formativno vrednovanjem za učenje i vrednovanjem kao učenje, bez brožčanih ocjena. Prilikom formativnog vrednovanja navedenih ishoda naglasak je na praćenju aktivnog sudjelovanja, osobne odgovornosti i samostalnosti učenika.

Potrebno je uspostaviti pozitivno ozračje u kojem učenik prati svoja postignuća i prepoznaje uspjeh i napredovanje u učenju i stjecanju vještina. Učenici i roditelji trebaju dobiti pravodobne i jasne povratne informacije o tome što su, koliko su (kvantiteta) i koliko dobro (kvaliteta) učenici usvojili kako bi znali sljedeći korak u procesu usvajanja vještina.

Pri svakom vrednovanju učitelj brine o primjeni različitih metoda i tehnika kako bi učenici imali priliku pokazati stečene kompetencije na način na koji to njima najviše odgovara. Učitelj se može koristiti opažanjima prateći tijek i rezultate učenikova rada: rukovanja priborom, alatima, materijalima i uređajima, izvođenja različitih tjelesnih i motoričkih radnji u prostoru, praktičnim radovima, različitim prikazima prema ponuđenoj ili vlastitoj ideji, izvješćima, nacrtima, skicama, planovima, grafičkim prikazima i organizatorima, crtežima, modelima, učeničkom mapom i sl., pri čemu mu u vrednovanju mogu pomoći liste procjene i/ili rubrike.

U nastavnom predmetu Praktične vještine dva su elementa vrednovanja:

- praktičan rad i stvaralaštvo
- primjena vještina.

Sastavnica praktičan rad i stvaralaštvo obuhvaća rukovanje materijalima, priborom, alatima i uređajima (preciznost, urednost, točnost), dovršenost tvorevine te ostvarenje ideje u formi, materijalu i mediju (stvaranje skice ili plana, originalnost).

Sastavnica primjena vještina obuhvaća osobne i socijalne vještine, komunikacijske vještine, prezentacijske vještine, poduzetničke vještine, suradništvo, donošenje odluka, odgovornost, samostalnost, rukovanje priborom, alatima i uređajima na siguran način, rješavanje problema te kritički osvrt.

Za svako vrednovanje učitelj izrađuje kriterije vrednovanja i s njima upoznaje učenike ili ih izrađuje zajedno s njima. Postignuća učenika mogu se opisivati kvalitativnim opisnicima, pri čijem se sastavljanju mogu upotrebljavati sljedeći stupnjevi u odnosu na odgojno-obrazovne ishode u kurikulumu:

- iznimno usvojeni odgojno-obrazovni ishodi za taj razred
- usvojeni odgojno-obrazovni ishodi za taj razred
- potrebna podrška u usvajanju odgojno-obrazovnih ishoda za taj razred u kurikulumu.

Postignuća učenika vrednuju se bročanom ocjenom. Pritom se zadržava ljestvica školskih ocjena od pet stupnjeva. Zaključna ocjena izriče se brojkom i riječju (nedovoljan – 1, dovoljan – 2, dobar – 3, vrlo dobar – 4, odličan – 5) i ne mora biti jednaka aritmetičkoj sredini pojedinačnih ocjena, osobito ako je učenik pokazao napredak u drugom polugodištu, već se temelji na profesionalnoj prosudbi i odluci učitelja. U zaključnoj ocjeni jednak udio čine ocjene iz obaju elemenata vrednovanja (praktičan rad i stvaralaštvo te primjena vještina), ali i povratne informacije iz formativnog praćenja učenika.